

Darla K. Deardorff

Manual for Developing Intercultural Competencies

Story Circles

United Nations Educational,
Scientific and Cultural Organization
UNESCO, 2020, 101 str.

U izdanju United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO) 2020. godine objavljena je knjiga „Priručnik za razvoj interkulturalne kompetencije *Krugovi priča*“ autorice Darle K. Deardorff.

Autorica je svjetski priznata znanstvenica u području interkulturalne i globalne kompetencije sa Sveučilišta Duke u Durhamu u američkoj saveznoj državi Sjeverna Karolina. Osnovala je vijeće za interkulturalne i globalne kompetencije, a autorica je i brojnih knjiga i znanstvenih radova.

Priručnik se nadovezuje na knjigu „Interkulturalne kompetencije Konceptualni i operativni okvir“ u izdanju UNESCO-a iz 2013. godine. Osmišljen je da na konkretan način omogući pregled pristupa i alata za razvoj interkulturalne kompetencije na individualnoj razini. Posebno je dan naglasak na alat nazvan Krugovi priča (*Story Circles*), a prikladan je za korištenje u raznim situacijama, kontekstima i zemljama širom svijeta za razvoj interkulturalne kompetencije pojedinaca.

Nakon predgovora slijedi opširna zahvala poimence svima koji su sudjelovali u „Krugovima priča“ te kratak pregled priručnika koji se sastoji od triju dijelova.

Prvi dio autorica započinje citatom iz knjige „Interkulturalna Kompetencija Konceptualni i operativni okvir“ (UNESCO, 2013) navodeći da je interkulturalna nekompetentnost preskupa za čovječanstvo jer je njezina posljedica opasnost od sukoba i ratova. Budućnost je u poštivanju kulturne raznolikosti i ljudskih prava, odnosno u interkulturalnoj kompetentnosti. Kratkim pregledom interkulturalnih kompetencija daje sažetak postojećih pristupa i alata koji se koriste u razvijanju in-

terkulturalne kompetencije kao i način u interpretaciji odabranog alata te detaljan opis postupaka pri odabiru i upute o načinu korištenja alata Krugovi priča. U nastavku autorica polazi od definiranja interkulturalne kompetencije te ističe da je preduvjet razumijevanja interkulturalne kompetencije definiranje pojma kulture. Tako pri određivanju pojma kulture polazi od definicije UNESCO-a prema kojoj je kultura skup karakterističnih obilježja društva ili društvenih skupina uključujući umjetnost i književnost, način života, sustav vrijednosti, tradicije i vjerovanja. Definirajući interkulturalnu kompetenciju autorica ističe da postoje brojne njezine definicije, a sve se temelje na poštivanju ljudskih prava, no najraširenija je UNESCO-va¹ prema kojoj se interkulturalna kompetencija definira kao znanje, vještine i stavovi koje pojedinac posjeduje pri učinkovitoj komunikaciji s drugima, kulturno drugačijima. U nastavku autorica naglašava karakteristike dvaju temeljnih pristupa u razvoju interkulturalne kompetencije – formalno i neformalno učenje koje objedinjuje kognitivno, socioemocionalno i ponašajno područje.

Tabličnim prikazom, autorica precizno navodi pojedine alate za razvoj interkulturalne kompetencije (simulacija, igre uloga, studije slučaja, grupne aktivnosti poput igara, rasprava, strukturirane vježbe učenja) te njihove prednosti i nedostatke. No, pored svega toga, smatra autorica, presudno je kritičko mišljenje sudionika u krugovima priča.

Drugi je dio i najopširniji i u njemu autorica detaljno predstavlja krugove priča kao alat za razvoj interkulturalne kompetencije i uputu kako se tim alatom koristiti te navodi razloge zašto smatra da su Krugovi priča najpogodniji alat za razvoj interkulturalne kompetencije – 1. Mnogim je kulturama širom svijeta tijekom povijesti pripovijedanje imanentno. Moć pripovijedanja/razgovora, posebno slušanja drugog („slušati za razumjeti“), izuzetno je važno, odnosno razvijanje odnosa može se postići jedino slušajući i razgovarajući s drugima i to je temelj razvoja interkulturalne kompetencije; 2. Krugovi priča² fokusirani su na temeljne elemente razvoja interkulturalne kompetencije uključujući poštovanje, slušanje, znatiželju, samosvijest, svijest o drugima, promišljanje, empatiju, izgradnju odnosa, dijeljenje; 3. Krugove priča lako je prilagoditi različitim kulturama, jezicima, kontekstima; 4. Vrlo pozitivne po-

¹ Definicija interkulturalne kompetencije preuzeta je iz UNESCO-ve publikacije *Intercultural Competences Conceptual and Operational Framework UNESCO*, 2013., str. 24

² Krugovi priča koncipirani su kao male grupe (3 – 6 sudionika) jer takve male skupine omogućavaju ugodniji i prisniji osjećaj, ali i međusobno povjerenje u grupi što pak omogućava lakše dijeljenje vlastitog iskustva. To su zatvorene skupine, odnosno ne preporučuje se prelaženje iz skupine u skupinu ili naknadno uključivanje drugih sudionika. Sudionici iznose vlastite priče, a ostali slušaju da bi razumjeli onoga koji govori. Na kraju slijedi refleksija unutar manje skupine, ali i završna refleksija za sve skupine zajedno.

vratne informacije iz zajednica širom svijeta u čijim su se pilot-programima koristili; 5. Krugovi priča omogućavaju svakom pojedincu da s grupom podijeli onoliko svojih osobnih iskustava koliko je spreman podijeliti te da tako upozna sličnosti i različitosti sudionika; 6. Krugovi priča kao alat ima holistički pristup razvoju interkulturalne kompetencije jer uključuje sva tri načina učenja: kognitivni, socioemocionalni i bihevioralni, a ključno je uspostavljanje emocionalne veze s ostalim sudionicima u krugovima priča. No, ovaj je alat učinkovit, navodi autorica, samo ako je osigurana diskrecija unutar skupine te međusobno poštivanje i čuvanje dostojanstva svakog člana skupine. Također, izuzetno je važno koristiti detaljne izvještaje, odnosno rasprave u kojima se koristi kritička refleksija.

Poglavlje obiluje fotografijama i pričama sudionika pilot-programa krugova priča u kojima sudionici iznose svoje doživljaje i postignuća iz čega je evidentno da je ovaj alat vrlo djelotvoran u razvoju interkulturalne kompetencije.

Treći dio priručnika obuhvaća opširan prikaz pomoćnih materijala koji olakšavaju primjenu alata Krugovi priča; popis literature i internetskih izvora, informativni list UNESCO-a, smjernice za voditelje, kriteriji za izbor moderatora, opći savjeti za voditelja krugova priča, evaluacijski upitnik UNESCO-a i dr. Priručnik je pisan vrlo jednostavnim jezikom kako bi bio prihvatljiv što širem auditoriju, za svaku je preporuku svima koji se bave odgojem i obrazovanjem na svim razinama, udrugama i civilnim društvima kao i svima koji su zainteresirani za promicanje interkulturalnih vrijednosti.

*Davorka Kalčić, prof.
Dječji vrtić „Rapčići“
Žminj*